

ການສົ່ງເສີມກະສິກໍາສີຂຽວ: ພາກສະເໜີ

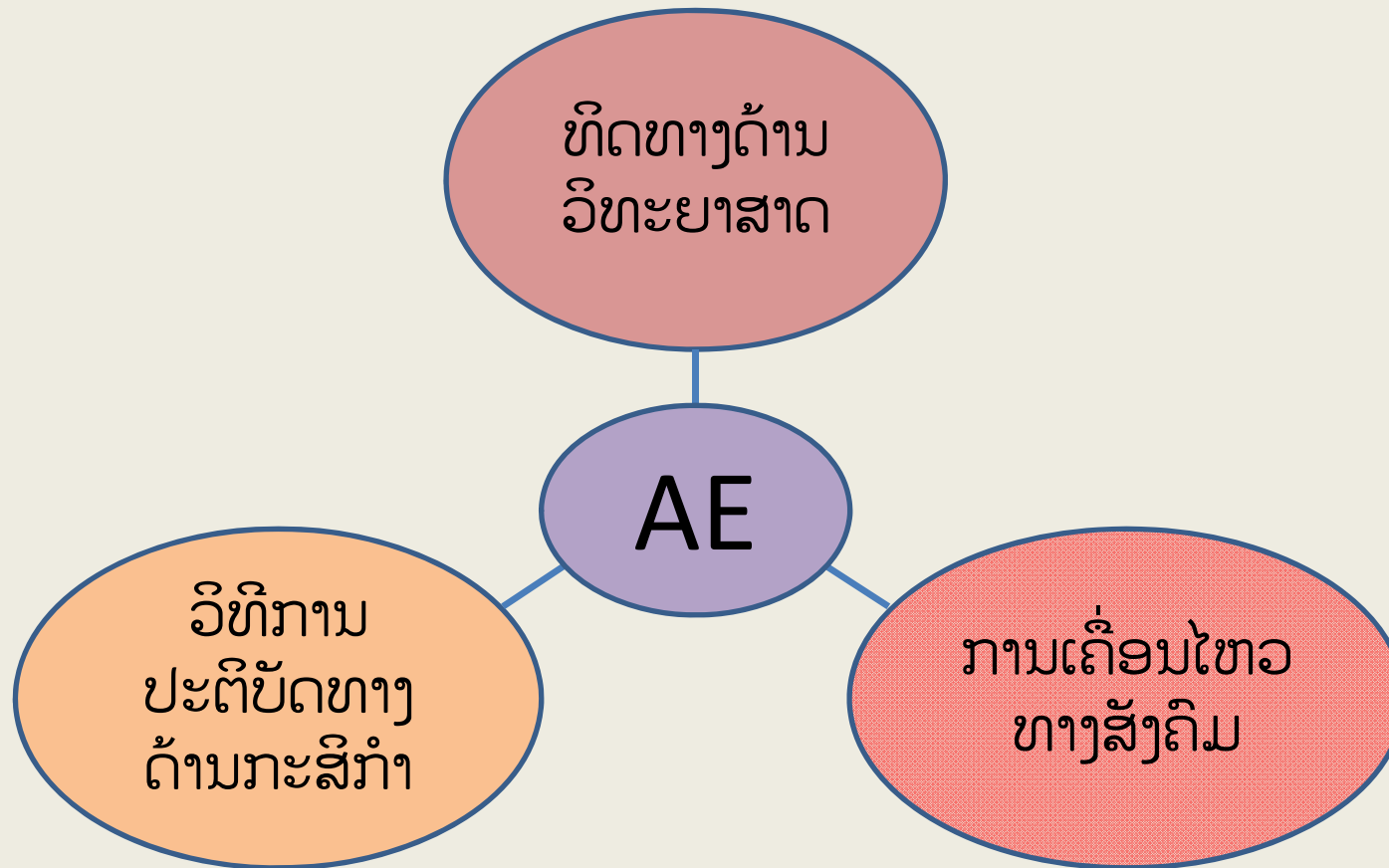

Andrew Bartlett
Team Leader and Policy Adviser
Lao Upland Rural Advisory Service

Lao Uplands Conference
Luang Prabang
13th March 2018

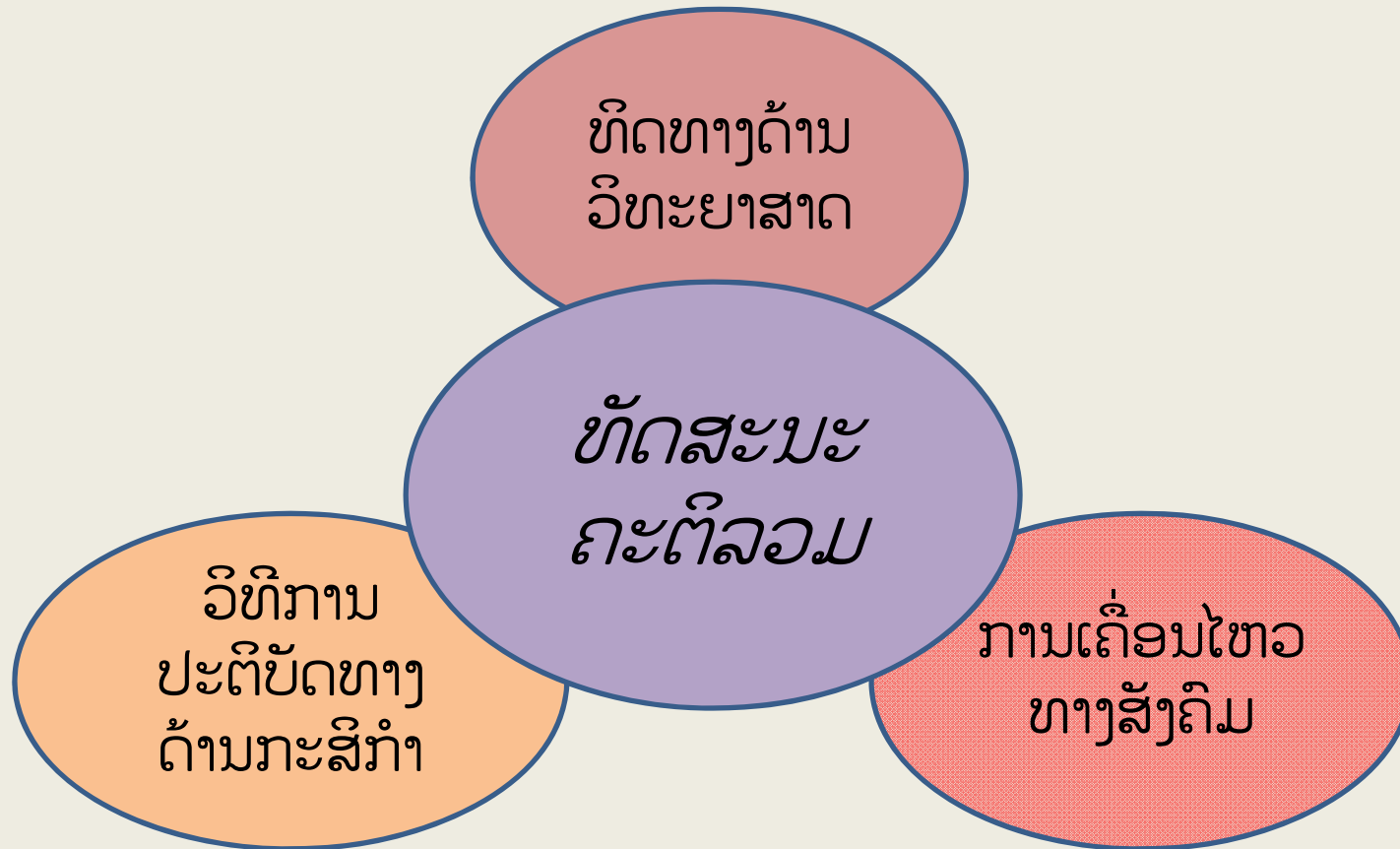
ບໍລິການ-ສົ່ງເສີມກະສິກໍາຮອບດ້ານ ບສກຮ
LURAS Lao Upland Rural Advisory Service

ເລີ່ມຕົ້ນຈາກ ກະສິກຳ-ນິເວດ

- ◉ Wezel A, Bellon S, Doré T, Francis C, Vallod D, David C (2009) *Agroecology as a science, a movement and a practice. A review*. *Agronomy for Sustainable Development* 29, 503-515.

ສິ່ງທີ່ພົບເຫັນໂດຍທົ່ວໄປ

- ◉ Wezel A, Bellon S, Doré T, Francis C, Vallod D, David C (2009) *Agroecology as a science, a movement and a practice. A review*. *Agronomy for Sustainable Development* 29, 503-515.

ທັດສະນະຄະຕິລວມ

- ◉ ທັດສະນະຕິລວມຕໍ່ກັບອາຫານ ແລະ ລະບົບການຜະລິດກະສິກໍາ ແມ່ນມີການຫັນປ່ຽນຈຸດສູນຈາກການເບິ່ງແຕ່ສ່ວນໃດໜຶ່ງສະເພາະມາເບິ່ງ *ຄວາມສໍາພັນ* ນໍາກັນ.
- ◉ ໂດຍສະເພາະຄວາມເຊື່ອມໂຍງກັນທີ່ສິ່ງຜິດຕໍ່ລະບົບສຸຂະພາບໂດຍລວມ ຊຶ່ງສາມາດເບິ່ງເຫັນໄດ້ໃນແງ່ຂອງການຜະລິດ, ຄວາມທົນທານ, ຄວາມປອດໄພ, ຄວາມຍຸດຕິທໍາ... ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ.
- ◉ ຄວາມເຊື່ອມໂຍງເຫຼົ່ານີ້ນອາດມີຫຼາຍຮູບແບບ, ເຊິ່ງລວມເຖິງຄວາມສໍາພັນລະຫວ່າງປັດໄຈດ້ານການຜະລິດ, ແນວພັນ, ບັນດາຜູ້ດໍາເນີນການ ແລະ ສະຖາບັນຕ່າງໆ.
- ◉ ເບິ່ງຮູບການຂອງ Wezel's :
 - ◉ ຖ້າເປັນ ຂົງເຂດ ກະສິກໍານິເວດແມ່ນຊ່ວຍໃຫ້ເຮົາເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມສໍາພັນເຫຼົ່ານີ້.
 - ◉ ຖ້າແມ່ນຊຸດຂອງ ວິທີການປະຕິບັດ ກະສິກໍານິເວດສາມາດແມ່ນປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງສາຍພົວພັນເຫຼົ່ານີ້.
 - ◉ ຖ້າເບິ່ງເປັນ ການເຄື່ອນໄຫວ ກະສິກໍານິເວດ ແມ່ນສິ່ງເສີມ ແລະ ປ້ອງກັນສາຍສໍາພັນບາງອັນ

ການສົ່ງຜົນຕໍ່ຂະບວນການຮຽນຮູ້

- ◎ ທັດສະນະຄະຕິລວມຂອງນິເວດກະສິກໍາ ຍັງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ພວກເຮົາມີການປ່ຽນວິທີສ້າງຄວາມຮູ້ ແລະ ຕັດສິນໃຈ.
- ◎ ການເຂົ້າໃຈ ແລະ ຮັກສາສາຍສໍາພັນພາຍໃນລະບົບອາຫານ ບໍ່ສາມາດຈັດການດ້ານວິຊາການດ້ວຍການເຮັດຂອງໃຜຂອງລາວໄດ້
- ◎ ແລະຈະຕ້ອງໄດ້ຄໍານຶງເຖິງຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງສາຍສໍາພັນເຫຼົ່ານັ້ນ
- ◎ ຈະສາມາດບັນລຸຜົນໄດ້ກໍ່ເມື່ອນໍາໃຊ້ບັນດາວິທີການນີ້:
 - ເຮັດຢູ່ໃນສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງສະເພາະ
 - ມີຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນ
 - ຕ້ອງເຮັດແລ້ວເຮັດອີກເພື່ອປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ

ການສົ່ງເສີມກະສິກຳສີຂຽວ

- ◎ ການສົ່ງເສີມກະສິກຳສີຂຽວ ແມ່ນຊື່ທີ່ພວກເຮົາຈະນຳໃຊ້ໃນຂະບວນການຮຽນຮູ້ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຜັນຂະຫຍາຍກະສິກຳຍືນຍົງ.
- ◎ ການສົ່ງເສີມກະສິກຳສີຂຽວ ແມ່ນຮູບແບບໜຶ່ງຂອງການບໍລິການສົ່ງເສີມກະສິກຳທີ່ສະໜອງໂດຍພາກລັດ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຕໍ່ການພັດທະນາການຜະລິດທີ່ຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີໃນອານາຄົດໃຫ້ກັບຊຸມຊົນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ.
- ◎ ການສົ່ງເສີມກະສິກຳສີຂຽວ ບໍ່ແມ່ນວິທີການດຽວ ຫຼື ມາດຕະການ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຄວາມຍືນຍົງ. ແຕ່ເປັນຮູບແບບທີ່ລວມດ້ວຍວິທີການຫຼາຍໆອັນທີ່ແຕກຕ່າງກັນເພື່ອນຳໃຊ້ໃນການສົ່ງເສີມໂດຍອີງຕາມເນື້ອໃນໃຈຄວາມຕ່າງໆ.

ການສົ່ງເສີມ ກະສິກຳສີຂຽວ

ຄວາມຮູ້ຂອງທ້ອງຖິ່ນເປັນກຸນແຈ

- ◎ ສໍາລັບທຸກໆວິທີການສໍາລັບ **ການສົ່ງເສີມກະສິກໍາສີຂຽວ** ສິ່ງທີ່ມີຄ້າຍຄືກັນ ແມ່ນ *ການສ້າງ, ການແບ່ງປັນ ແລະ ການນໍາໃຊ້ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ.*
- ◎ ຮູບແບບວິທີການປະຕິບັດກະສິກໍາຍືນຍົງ ຈະຕ້ອງໄດ້ປັບປ່ຽນໄປຕາມ ສະພາບຕົວຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ. ເງື່ອນໄຂດັ່ງກ່າວນອກຈາກຫຼາກຫຼາຍແລ້ວ ຍັງມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໄປຢູ່ໃນແຕ່ລະເຂດພູດອຍຂອງລາວ.
- ◎ ດັ່ງນັ້ນ, **ການສົ່ງເສີມກະສິກໍາສີຂຽວ** ຕ້ອງສະໜັບສະໜູນຊາວກະສິ ກອນໃຫ້ ຮູ້ຈັກການວິເຄາະບັນຫາ ແລະ ໂອກາດຕ່າງໆຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງທິດລອງ ທາງເລືອກການຜະລິດໃໝ່ທີ່ເໝາະສົມກັບເງື່ອນໄຂຕົວຈິງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ.

ການຕອບສະໜອງທີ່ຍືນຍົງ ຕໍ່ບັນຫາແລະໂອກາດ
ພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ຈະເຮັດໄດ້ກໍ່ຕໍ່ເມື່ອມີ ສ່ວນຮ່ວມ
ແລະ ມີການລົງມືທົດລອງເຮັດ

ການຮຽນຮູ້ພ້ອມກັນ

- ◉ ການສົ່ງເສີມກະສິກຳສີຂຽວ ບໍ່ແມ່ນແນວຄວາມຄິດທີ່ເປັນຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ໂຄງການໃດໜຶ່ງ. ທຸກໆຄົນສາມາດປະກອບສ່ວນໄດ້!
- ◉ ເພື່ອແບ່ງປັນ ແລະ ກຳນົດວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີ, ກົມສົ່ງເສີມເຕັກນິກ ແລະ ປຸງແຕ່ງກະສິກຳ ຮ່ວມກັບ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງຊຽງຂວາງໄດ້ຈັດ ກອງປະຊຸມສັງລວມປະສົບການຜ່ານມາ ຂອງການສົ່ງເສີມກະສິກຳສີຂຽວ ໂດຍການ ສະໜັບສະໜູນຂອງ LURAS/Helvetas ແລະ FAO.
- ◉ ມື້ນີ້ພວກເຮົາເປັນໂອກາດດີທີ່ຈະສືບຕໍ່ຂະບວນການເຫຼົ່ານັ້ນ:
 - ◉ ການນຳສະເໜີຈາກ PAFO ກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ໄດ້ເຮັດຢູ່ຊຽງຂວາງ, ພ້ອມທັງກອງປະຊຸມ ທີ່ມີນັກວິຊາການເຂົ້າຮ່ວມຫຼາຍກວ່າ 50 ຄົນ.
 - ◉ ການນຳສະເໜີຈາກ ກສປ ຫຼື DTEAP ກ່ຽວກັບປະສົບການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການສົ່ງເສີມກະສິກຳສີຂຽວ ທີ່ສະໜັບສະໜູນໂດຍໂຄງການ LURAS.
 - ◉ ການສືບທະນາລະຫວ່າງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມເພື່ອຊອກຫາວິທີການແກ້ໄຂ ແລະ ຮັບ ມືກັບບັນດາສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສຳຄັນໃນການຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຮັກສາ ການສົ່ງເສີມກະສິ ກຳສີຂຽວ ໃຫ້ຍືນຍົງ.